

RƏŞAD KAZIMOV
Bakı Biznes Universiteti
Magistrant
rashadkazim424@gmail.com
Ünvan: Bakı şəhəri, Həsən bəy Zərdabi 88a

MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DAVAMLI İNKİŞAFININ TƏMİN EDİLMƏSİNƏ KAPİTAL QOYULUŞLARININ TƏSİRİ

Xülasə

Müasir dövrdə istər istehsal sahəsində, istər digər sahələrdə fəaliyyət göstərən müəssisələrin öz fəaliyyətinə davam etməsi, inkişaf etməsi və məsuliyyət əldə etməsi üçün kapital qoyuluşlarına ehtiyacı var.

Buna görə də burada kapital qoyuluşlarının hansı dövrləri əhatə etməsi, hədəf və vəzifələrin müəyyən olunması, nəzərdə tutulan strategiyalara çatılması kimi məsələlərə toxunulmuşdur. Bunda əlavə məqalədə müəssisələrin fəaliyyətində kapital qoyuluşlarının nə qədər əhəmiyyətli olması, fəaliyyətin uğurlu olmasına necə təsir etməsi, hansı üstünlüklər və mənfi cəhətlərə malik olması, şirkət rəhbərlərinin kapital qoyuluşu həyata keçirməkdə nəzərdə tutduqları əsas məqsədlərin hansılar olması kimi mövzular əhatə olunmuşdur.

Açar sözlər: kapital, kapital qoyuluşu, investor, kapital ehtiyatları, kapital gəlirləri

Kapital qoyuluşu şirkət tərəfindən uzunmüddətli biznes məqsəd və vəzifələrini həyata keçirmək üçün fiziki aktivlərin əldə edilməsidir. Daşınmaz əmlak, istehsal avadanlıqları və maşınlar kapital qoyuluşu kimi alınan aktivlər sırasındadır. İstifadə olunan kapital ənənəvi bank kreditlərindən tutmuş vençur kapitalı sövdələşmələrinə qədər müxtəlif mənbələrdən gələ bilər. Kapital qoyuluşu iki fərqli şəkildə müəyyən edilə bilən geniş bir termindir: - Fiziki şəxs, maliyyə institutu və ya başqa qrup tərəfindən biznesə kapital qoyuluşu edə bilər.

Pul kredit və ya qazancın bir hissəsi kimi təqdim edilə bilər. Sözü bu mənada kapital nağd pul deməkdir. - Bir şirkətin rəhbər şəxsləri biznesə kapital qoyuluşu edə bilərlər.

Onlar şirkətin daha səmərəli işləməsinə və ya daha sürətli böyüməsinə kömək edəcək avadanlıq kimi uzunmüddətli aktivlər alırlar. Bu mənada kapital fiziki aktivlər deməkdir.

Hər hansısa bir şirkət öz pul ehtiyatlarından istifadə edərək kapital qoyuluşu edə bilər və ya bankdan kredit istəyə bilər. Kapital qoyuluşunu maliyyələşdirmək üçün istiqrazlar və ya səhmlər buraxa bilər. Kapital qoyuluşunun minimum və ya maksimum miqdarı yoxdur.

Bu, mədənçıxarma, kommunal xidmətlər və infrastruktur kimi kapital tutumlu sektorlarda şirkətlər tərəfindən həyata keçirilən nəhəng layihələr üçün başlanğıc üçün 100.000 dollardan yüz milyonlarla dollara qədər dəyişə bilər. Kapital qoyuluşu uzunmüddətli perspektivdə şirkətə fayda gətirmək üçün nəzərdə tutulub, lakin buna baxmayaraq, onun qısamüddətli mənfəətli cəhətləri ola bilər. Bir müəssisənin kapital qoyuluşu etmək qərarı uzunmüddətli böyümə strategiyasıdır. (Tanrıverdiyeva G.Q. (2013) səh. 90-100) Şirkət gələcək inkişafını təmin etmək üçün kapital qoyuluşlarını planlaşdırır və həyata keçirir.

Kapital qoyuluşları ümumiyyətlə əməliyyat qabiliyyətini artırmaq, bazarın daha böyük hissəsini tutmaq və daha çox gəlir əldə etmək üçün edilir. Şirkət eyni məqsədlər üçün başqa şirkətin əməliyyatlarında iştirak payı şəklində kapital qoyuluşu edə bilər.

Bir çox hallarda kapital qoyuluşları sənayenin zəruri hissəsidir. Emal ediləcək xammalın çıxarılması üçün ağır texnikalara ehtiyacduyan bir neft qazma şirkətinə nəzər salsaq, aşağı və ya heç bir kapital qoyuluşu tələbləri olmayan hüquq firmasından fərqli olaraq, belə müəssisələr fəaliyyət göstərmək üçün adətən xüsusi aktivlərə ehtiyac duyurlar.

Bundan əlavə, kapital aktivinə sərmayə qoymaq və ya qoymamaq barədə qərar verərkən biznesdə nəzərə alınmalı strateji komponentlər var.

Məsələn, şirkət avtomobili kimi müəyyən bir ağır texnikanın necə icarəyə götürülə biləcəyini düşünsək, dövrü "icarə" xərclərindən fərqli olaraq, şirkət uzunmüddətli perspektivdə kapital qoyuluşu ilə daha az pul xərcləyə bilər. Şirkətlər çox vaxt şaxələndirmə, modernləşdirmə və ya biznesin genişləndirilməsi üçün kapital qoyuluşları əldə edirlər. (Əliyev Q.İ. (2008) səh.120-125) Kapital qoyuluşlarının üstünlüklərinə baxsaq, bu konkret vəziyyətdən asılı olaraq dəyişə bilər.

Yeni avadanlıq və ya texnologiyaya sərmayə qoymaqla şirkətlər öz səmərəliliyini artırır, beləliklə, xərcləri azaldı və hasilatı artırır. Bu cür investisiyalar istehsal olunan məhsulların keyfiyyətini də yaxşılaşdırır. Kapital qoyuluşları da zamanla xərclərə qənaət etməyə səbəb ola bilər. Məsələn, yeni avadanlıq köhnə modeldən daha çox enerjiyə qənaət edə bilər ki, bu da kommunal xərclərin azalması ilə nəticələnə bilər.

Eynilə, yeni texnologiya prosesləri asanlaşdırma və əl əməyinə ehtiyacı azalda bilər.

Kapital qoyuluşu üçün üstünlük verilən variant həmişə şirkətin öz pul vəsaitlərinin hərəkətidir, lakin, gözlənilən xərcləri ödəmək üçün şirkətin xaricdən maliyyələşdirməyə müraciət edəcəyi ehtimalı da var. Buna görə də, adətən kapital qoyuluşları üçün bir az çox risk var. Bu, xüsusilə özəlləşdirilmiş və ya ləğvi çətin olan kapital qoyuluşları üçün doğrudur; şirkət kapital qoyuluşunu satın aldıqdan sonra investisiyadan çıxmaq çətin ola bilər.

Kapital qoyuluşu uzunmüddətli perspektivdə şirkətə fayda gətirmək üçün nəzərdə tutulub, lakin buna baxmayaraq, onun qısamüddətli mənfəətləri ola bilər. Kapital qoyuluşları qısa müddətdə mənfəət artımını azaltmağa meyillidir. Bu, xüsusilə də əməliyyat xərclərinə səbəb olan kapital qoyuluşları üçün doğru ola bilər. Bundan əlavə, maliyyələşdirmə variantı olan əlavə səhmlərin buraxılması şirkətin dövriyyədə olan səhmlərinin dəyərini azalda bilər. (Investing.com) Kapital qoyuluşunun üstünlüklərinə aid etmək olar:

Çatışmazlıqlara isə bunları aid edə bilərik:

Tək başına satın almanın bahalığı, şirkətin qısamüddətli gəlirliliyini məhdudlaşdırma bilər, əlavə əməliyyat xərcləri ilə müşayiət oluna bilər, şirkətin likvidliyini azalda bilər.

Aktivin dəyəri şirkətin mühasibat uçotunda qeyd edilməlidir. Bu, aktivin alış qiymətini, eləcə də quraşdırma və ya daşınma xərcləri kimi alışla bağlı hər hansı əlavə xərcləri əhatə edə bilər. Şirkətlər müəyyən şərtlər daxilində müəyyən kapital qoyuluşları üçün ədalətli bazar dəyərini təyin edə bilərlər, lakin kapital qoyuluşları ilkin dəyəri ilə qeydə alınmalıdır (Accountingtools.com). Kapital qoyuluşunun faydalı istifadə müddəti, aktivin şirkət tərəfindən istifadə ediləcəyi illərin sayına bərabərdir.

İstifadə olunan amortizasiya metodu aktivdən və şirkətin uçot siyasətindən asılı olacaq, lakin geniş istifadə olunan metodlara düz xətt, azalan qalıq və illərin cəmi daxildir. Şirkətlər, həmçinin zərərə məruz qaldıqda kapital qoyuluşunun dəyərini azaltmaq üçün dəyərsizləşmələri qeyd edə bilərlər.

Ədəbiyyat

1. Tanrıverdiyeva G.Q. (2013). Səhmdar cəmiyyətlərində xüsusi kapitalın uçotunun təkmilləşdirilməsi.

2. Əliyev Q.İ. (2008). İntestisiyanın maliyyələşməsi və kreditləşdirilməsi
3. Investing.com
4. Accountingtools.com

The impact of capital investments on ensuring
the sustainable development of their enterprises

Summary

In modern times, enterprises operating in the field of production or in other fields need capital investments in order to continue their activities, develop and achieve productivity. Therefore, issues such as the periods of capital investments, determination of goals and objectives, and achievement of the intended strategies have been touched upon here.

In this additional article, topics such as how important capital investments are in the activity of enterprises, how they affect the success of the activity, what advantages and disadvantages they have, and what are the main goals of the company managers in making capital investments are covered.

Keywords: capital, capital investment, investor, capital reserves, capital income

Влияние капитальных вложений на обеспечение устойчивого
развития своих предприятий

Резюме

В современное время предприятия, работающие в сфере производства или в других сферах, нуждаются в капитальных вложениях, чтобы продолжать свою деятельность, развиваться и достигать производительности. Поэтому здесь затронуты такие вопросы, как сроки капитальных вложений, определение целей и задач, достижение намеченных стратегий.

В этой дополнительной статье рассматриваются такие темы, как насколько важны капитальные вложения в деятельности предприятий, как они влияют на успех деятельности, какие у них есть преимущества и недостатки, каковы основные цели руководителей компаний при осуществлении капитальных вложений. покрытый.

Ключевые слова: капитал, капитальные вложения, инвестор, резервы капитала, доход от капитала

Redaksiyaya daxil olma tarixi: 06.10.2022

Çapa qəbul olunma tarixi: 15.06.2023

Elmi rəhbər: İ.e.ü.f.d. Xatirə Əzizova

tərəfindən çapa tövsiyə olunmuşdur